

Sygn. akt IC 2750/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2016r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Joanna Kończyk

Protokolant: Agata Jasiul-Markowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 maja 2016 r. w S. sprawy

z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1395,70 zł (tysiąc trzysta dziewięćdziesiąt pięć złotych 70/100) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 listopada 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. oddala wniosek pozwanej A. K. o rozłożenie zapłaty świadczenia zasądzonego w punkcie I wyroku na raty;

IV. zasądza od pozwanej A. K. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 569,36 zł (pięćset sześćdziesiąt dziewięć złotych 36/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 2750/15

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystąpił przeciwko pozwanej A. K. z pozwem w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagając się zapłaty kwoty 1.593,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu (tj. 17.11.2015 r.) do dnia zapłaty, jak również zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że zawarł z pozwaną umowę pożyczki (stanowiącej kredyt konsumencki) w formie pisemnej, oznaczoną numerem (...). Na podstawie tej umowy powód pożyczył pozwanej kwotę 1.500,00 złotych, a pozwana zobowiązała się zwrócić tę kwotę wraz z umownymi odsetkami, a także opłatą administracyjną w kwocie 15,00 złotych miesięcznie oraz z jednorazową opłatą przygotowawczą w wysokości 390,00 złotych, która rozdzielona została proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana wraz z nimi. Na dzień wniesienia pozwu zadłużenie pozwanej z tytułu zawartej umowy wynosiło łącznie 1.593,70 zł. Na powyższą kwotę składały się następujące należności: kwota 1.050,00 zł należności głównej, kwota 27,70 zł skapitalizowanych odsetek umownych, kwota 123,00 zł z tytułu kosztów przygotowania i wysyłki monitów, wezwania do zapłaty oraz ostatecznego wezwania do zapłaty, kwota 75,00 zł z tytułu kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego oraz opłata przygotowawcza w łącznej kwocie 273,00 zł, a także opłata administracyjna w kwocie 45,00 zł. Umowa pożyczki została rozwiązana przez powódkę

pisemem z dnia 21.10.2015 r. z powodu opóźnienia w spłacie zadłużenia. Pozwana nie uiszczała dobrowolnie dochodzonej należności.

Postanowieniem z dnia 2.12.2015 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, przekazał sprawę do rozpoznania tut. Sądowi (k. 3).

Pozwana A. K. w odpowiedzi na pozew nie kwestionowała twierdzeń powoda, wniosła o rozłożenie należności na raty po 50,00 zł miesięcznie (k. 43 – 44). Wskazała, iż w lipcu 2015 r. straciła pracę i została bez środków na utrzymanie. Argumentowała, iż od stycznia br. utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych, który nie pozwala na spłatę zobowiązania.

Na rozprawie w dniu 15.04.2016 r. pozwana oświadczyła, iż prowadzi gospodarstwo domowe z partnerem i dwójką ich wspólnych dzieci. (...) pozwanej pracuje, ale jest płatnikiem alimentów na 3 dzieci z dwóch poprzednich związków. Pozwana przez 90 dni pobierała zasiłek w wysokości 717,00 zł, posiada zadłużenie w wysokości 220,00 zł miesięcznie. Pozwana wskazała, iż otrzymała od powoda jedynie wezwania do zapłaty bieżącej raty.

W piśmie procesowym z dnia 25.04.2016 r. powód wyraził zgodę na rozłożenie pozwanej zadłużenia na raty w wysokości nie niższej niż 200,00 zł miesięcznie.

Na rozprawie w dniu 25.05.2016 r. pozwana, wskazała, iż jej partner osiąga dochody w wysokości 2.500,00 zł, z których płaci alimenty w wysokości 200,00 zł na jedno dziecko, 150,00 zł na drugie, zobowiązania windykacyjne, bieżące rachunki.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 21.04.2015 r. A. K. zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. umowę pożyczki numer (...) w formie pisemnej.

Zgodnie z umową (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. pożyczyła A. K. kwotę 1.500,00 zł. Pożyczka została udzielona na okres 10 miesięcy. Pozwana była zobowiązana zwrócić kwotę pożyczki poprzez spłatę rat kapitałowych i odsetek, powiększonych o opłatę administracyjną i opłatę przygotowawczą oraz ewentualne koszty dodatkowe na rachunek pożyczkodawcy w 10 miesięcznych ratach w terminach płatności określonych zgodnie z umowa i zgodnie z harmonogramem.

W związku z zawarciem umowy pożyczkodawca naliczył opłatę przygotowawczą w kwocie 390,00 zł, która została rozdzielona proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i miała być uiszczana przez A. K. łącznie z nimi.

Zgodnie z umową opłata przygotowawcza obejmowała poniesione przez pożyczkodawcę koszty czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, na które składały się m.in. koszty obsługi dostarczenia i podpisania umowy u klienta oraz badanie jego zdolności kredytowej. Do każdej raty pożyczki została doliczona również opłata administracyjna w kwocie 15,00 zł, która zgodnie z umową miała pokrywać koszty czynności związanych z zarządzaniem kontem umowy pożyczki, monitorowaniem terminowości obsługi pożyczki, obsługą wniosków klienta, a także usług w centrum kontaktowym oraz wysyłki komunikatów SMS. Opłata administracyjna miała być uiszczana przez wraz z każdą ratą miesięczną.

W punkcie 13 umowy zastrzeżono, że w przypadku opóźnienia klienta w spłacie rat pożyczki, pożyczkodawca jest uprawniony do podjęcia działań upominawczo – windykacyjnych, których koszt każdorazowo ponosi klient w wysokości:

- a) za przygotowanie i wysyłkę jednego monitu – 25,00 zł,
- b) za przygotowanie i wysyłkę wezwania do zapłaty 49,00 zł,

c) za przygotowanie i wysyłkę ostatecznego wezwania do zapłaty 49,00 zł,

d) za przekazanie sprawy do postępowania windykacyjnego w 75,00 zł.

dowód: umowa z dnia 21.04.2015 r. nr (...) k. 15 – 20

(...) Spółka Akcyjną z siedzibą w W. skierował do A. K. monit, wezwanie do zapłaty, ostateczne wezwanie do zapłaty, a pismem z dnia 21.10.2015 roku wypowiedziała umowę pożyczki i skierowała sprawę do postępowania windykacyjnego.

dowód: monit k. 22, wezwanie do zapłaty k. 23, ostateczne wezwanie do zapłaty k. 24, pismo z dnia 21.10.2015 r. k. 25, dowód nadania k. 26

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w przeważającej części i zasługuje na uwzględnienie w zakresie żądanej kwoty 1.395,70 zł, na którą składa się kwota niespłaconych rat kapitałowych, skapitalizowane odsetki umowne, opłata przygotowawcza i opłata administracyjna, bez opłat za czynności upominawczo-windykacyjne w łącznej wysokości 198,00 zł.

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było twierdzenie powoda o tym, że strony łączyła umowa, na mocy której udzielono pozwanej pożyczki (kredytu konsumenckiego) w wysokości 1.500,00 zł, która miała zostać zwrócona wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty. Na rzecz powoda zastrzeżono w umowie także, w przypadku niespłacenia należności w terminie, prawo do naliczania odsetek od całości zadłużenia w wysokości określonej w umowie, naliczenia opłaty przygotowawczej i administracyjnej. Ponadto strona powodowa była uprawniona do wypowiedzenia umowy z dwutygodniowym okresem wypowiedzenia, jeżeli pozwana opóźniałaby się ze spłatą pożyczki o ponad 60 dni. Okolicznością bezsporną było także to, że pozwana popadła w opóźnienie ze spłatą pożyczki, wobec czego powód miał prawo wypowiedzieć zawartą umowę i zadłużenie stało się wymagalne.

Zadłużenie pozwanej wobec powoda z tytułu powyższej umowy wynosiło na dzień zamknięcia rozprawy bezspornie 1.395,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia 17 listopada 2015 roku (od dnia wniesienia pozwu) do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

W tym miejscu wskazać należy, że strona powodowa naliczyła pozwanej i dochodziła w przedmiotowej sprawie także kwoty 198,00 zł z tytułu tzw. opłat za czynności upominawczo-windykacyjne, w tym: 25,00 zł za przygotowanie i wysłanie monitu w dniu 2 września 2015 roku, 49,00 zł za przygotowanie i wysłanie wezwania do zapłaty w dniu 18 września 2015 roku, 49,00 zł za przygotowanie i wysłanie ostatecznego wezwania do zapłaty w dniu 5 października 2015 roku oraz 75,00 zł za przekazanie sprawy do postępowania windykacyjnego.

Wskazane opłaty za czynności upominawczo-windykacyjne zostały zastrzeżone w zawartej przez strony umowie (pkt. 13 umowy), jako obciążające pozwaną w razie uchybienia postanowieniom umowy, dotyczącym zasad i terminu spłaty pożyczki (kredytu).

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie zakreśla granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy.

Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających

główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności powoda w postaci monitów, wezwań do zapłaty, przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, tzw. opłat za czynności upominawczo-windykacyjne, należy przyjąć, że postanowienia umowne odnośnie dopuszczalności naliczenia takich opłat nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwaną, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c.

Przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Pozwana jako pożyczkobiorca nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych, które zostały jej narzucone przez pożyczkodawcę. (...) S.A. z siedzibą w W. posługiwała się wzorcem umowy, zaś kwestionowane postanowienia umowne o opłatach za czynności upominawczo-windykacyjne zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwaną jako konsumentowi przez kontrahenta. Postanowienie umowne zawarte w punkcie 13 ww. umowy kształtuje określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia postanowieniom dotyczącym zasad i terminu spłat, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzega na wypadek uchybienia zasadom i terminowi spłat dodatkowe opłaty w stałej wygórowanej wysokości.

W tym miejscu podkreślić należy, że po przeprowadzeniu przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. wszczętego z urzędu, postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w K. wydał w dniu 20.12.2013 r. decyzję nr (...) w której w pkt. III na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działania (...) S.A. z siedzibą w W., polegające na stosowaniu postanowień wzorca umownego, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, poprzez zawarcie we wzorcu umownym wykorzystywanym przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowień o treści: koszt przygotowania i wysyłki pierwszego monitu – 25,00 zł, koszt przygotowania i wysyłki wezwania do zapłaty 49,00 zł, koszt przygotowania i wysyłki ostatecznego wezwania do zapłaty 49,00 zł, oraz nakazał zaniechania jej stosowania.

W konsekwencji należy uznać, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwaną zapłaty opłat za czynności upominawczo-windykacyjne (monit, wezwanie do zapłaty, ostateczne wezwanie do zapłaty, przekazanie sprawy do postępowania windykacyjnego) jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwaną.

Jedynie na marginesie wskazać w tym miejscu należy, że uwzględniając wysokość opłat, o których mowa, a także to, że już w samej umowie ustalono je na stałym poziomie niezależnie od kosztów faktycznie poniesionych w związku z ich podjęciem, obciążenie nimi pożyczkobiorcy można również rozważać w kategoriach kary umownej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego za niewykonanie w terminie świadczenia pieniężnego. Wszelkie bowiem dodatkowe opłaty, jak opłaty za czynności windykacyjne muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określone w sposób dowolny. Przede wszystkim powód, zgodnie z przepisem art. 6 k.c. musiałby wykazać, że te zostały w takiej wysokości poniesione.

W konsekwencji Sąd w omawianym zakresie - co do należności dochodzonych z tytułu opłat za czynności upominawczo-windykacyjne - oddalił powództwo (pkt. II wyroku).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwaną na rzecz powoda kwotę 1.395,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1.01.2016 r. do dnia zapłaty o czym orzekł w pkt. I wyroku.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. uwzględniając zmianę jego treści jaka weszła w życie z dniem 1.01.2016 r. oraz na podstawie art. 482 k.c.

Sąd nie uznał za zasadne rozłożenie zasądzonej należności na raty. Możliwość taka wynika z art. 320 k.p.c., zgodnie z którym w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przesłanką do rozłożenia świadczenia na raty jest pozytywna prognoza odnośnie spłaty, bowiem celem uregulowania z art. 320 k.p.c. jest zapewnienie dłużnikowi możliwości spłaty zadłużenia. W niniejszej sprawie pozwana nie pracuje, ma na utrzymaniu dwójkę dzieci, utrzymuje się z zasiłku i dochodów partnera. Ponadto należy wskazać, iż od chwili wytoczenia powództwa pozwana nie zapłaciła nawet w części należności dochodzonych pozwem. Zadeklarowana przez pozwaną miesięczna kwota spłaty zadłużenia (50,00 zł) spowodowałaby rozłożenie rat na aż 27 miesięcy. W tej sytuacji, ze względu na dotychczasową postawę pozwanej Sąd uznał za niecelowe rozłożenie należności na raty.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, na podstawie art. 100 k.p.c.

Jej zastosowanie jest uzasadnione faktem, że żądanie powoda zostało uwzględnione w części. Powód żądał zasądzenia na swoją rzecz kwoty 1.593,70 zł, a zasądzono kwotę 1.395,70 zł (powód wygrał zatem proces w 88 %, przegrał w 12%).

Powód poniósł łącznie 647,00 zł tytułem kosztów procesu, które obejmowały: opłatę od pozwu w kwocie 30,00 zł, koszty zastępstwa procesowego wykonywanego przez radcę prawnego w kwocie 600,00 zł - § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Pozwana nie poniosła kosztów procesu.

Powód wygrał spór w 88 %, a przegrał w 12%, winien więc ponieść z tytułu kosztów procesu 12% ogólnej sumy poniesionych przez obie strony kosztów (12 % z 647,00 zł), a pozwana przegrała spór w 88 %, stąd powinna ponieść z tytułu kosztów procesu 88 % z ogólnej sumy 647,00 zł, czyli 569,36 zł. Wobec faktycznego poniesienia przez strony wymienionych wyżej kwot (powód 647,00 zł, pozwana 0 zł), kwota 569,36 zł podlegała zasądzeniu od pozwanej na rzecz powoda.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.